

«68-ler» nesli we palestín meselesi

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

"68-ler" nesli we palestín meselesi «68-ler» NESLI we PALESTIN MESELESI

Wýetnamyň 1974-nji ýyldaky owazaly ýeňiş ýyllaryň geçmegi bilen ýatdan çykdy. «68-ler» hamana hippiler ýaly aktiw göreş arenasynyň daşynda galmaga başladylar, ýaşlary sebäpli. Emma palestín meselesi elmydama dowam edip geldi

Dünýä altmyşynjy ýyllara تنها, üsmüm, wekilçilikli ýetinmegiň şertlerinde asudalygyň höküm sürýän, tradision, düzgün-tertipli, konserwativ, durnukly ýöne asuda durmuşlaryň ornaşykly ýagdaýynda gadam basdy. Soňra «Beatles», yzyndanam «Rolling Stones» iňlis rok we blues toparlarynyň agalyk sürýän küljümeçligi hezil edip reňklendirdiler. Adamlary doňup galan

fotosurat ýaly görüňän dünýäni sarsdyrmaga, soňam üýtgetmäge synanyşdylar.

Durmuşa bolan höwes şeýle bir artypdy welin, garaşylman durka «Hippi» ýyldyrymy çakdy, gözler gamaşdy, könä garşy ýaňsylaýjy, toleranssyz toply-tüpeňli göreş başlady. Emma täzäni döredip we öndürip edildi bu, elbetde başdan geçirip. Agalyk sürüji konserwatiw paradigma derňelmäge, rok we Hippi zarbalary bilen gaubisa täsirini döreden hüjümleri bilen gegemoniýasyny ýitirmäge başlady. Durmuş festiwal joşguny bilen ýaşalýardy. Asyk ýüzli we her hili özgeriş heýjanyny ýigrenýän ylymly bolmaga we çenden-çakdan çykmazlyga çagyryňan çakylykçy tipleriň ýerini şadyýan, güler ýüzli, çeper edebiýaty we aýdym-sazy söýýän ýaş, topalaňçy ýaşlar almaga başlady. Begendik. Emma belli bir wagtdan soň absurd antagonizma bu begenji kölegelemäge başlady.

Meniň aýdýanym şagalaň we uruş antagonizmasıdy.

«Flower Power», «Beatiful People» arzuw we keýp bilen «Summer of Love» şagalaňyna «Beatles»-iň Sergeant Pepper...

Albomy goşa-goşadan çykarmagyň joşy bilen gaýnalyp-daşylýp ýörkä, 1966-njy ýylda yzly-yzyna gynançly wakalar bolup geçdi. Gazetlerde hippileriň fotosuratlarynyň aşagynda kartada ýerini-de görkezip bilmejek ýurdumyz Wýetnamyň, Ho Şi Miniň we Wýetkongyň atlary öňe çykmaga başlady.

Wýetnam amerikan goşuny we harby-howa güýçleri tarapyndan ýakylýardy, adamlar köpçülikleýin ýagdaýda wagşyýana gyrylýardy.

Biraz wagt geçenden soňam habar beriş serişdelerinde «Fedaiýýun» diýilýän daňlyly we awtomatiki ýaraglar bilen ýaş oglan-gyzlaryň gerilla suratlary «Palestina» sözünüň ýanyna tirkelip başlandy. Ýaser Arafat – PAEG, Jorj Habaş – PHAEJ, «Gara sentýabr» atlary aňlara siňýärdi.

Palestinanyň simwoliki şahsyýeti Leýla Halid

Frontda jemlenişen palestinalylar

Çünkü «Alty günlük» uruşyň ýa-da «Iýun uruşy» diýilýän we 1967-nji ýylyň 5-nji iýunynda duşenbe güni Ysraýyl bilen Müsüriň, Iordaniýanyň, Siriýanyň arasynda başlan we alty gün dowam eden gandöküşikli uruşyň soňunda Ysraýyl gutarnykly ýeňiş gazanyp, şeýle-de:

Müsürden Sinaý ýarymadasyny, Siriýadan Golan depelerini, Palestinadan Gaza sektory bilen Günbatar Şeriany okkupirläp, çäklerini dört esse ulaldypdy.

Bu hadysa Palestina meselesi bilen bir hatarda biziň günlerimiziň Ýakyn Gündogary ýaly birnäçe problemanyň gözbaşyny emele getirdi.

Altmyşynjy ýyllaryň şagalaňly durmuşy 1967-nji ýylda bilkastlaýyn bir köpçülikleýin gahar-gazap we öýke-kine bilen tanyşdy.

Şol ýyl ugursyzlyklaryň yzly-yzyna gelen ýyly boldy.

Palestinada, Wýetnamda bolup geçenlerden başga-da birnäçe gynançly wakalar bolup geçdi. Hippileriň çokunma derejesinde halaýan jaz kompozitory Jon Koltreýn bimahal aradan çykypdy, Çe Gewara Boliwiýanyň daglarynda atylypdy, «Beatles» indi göni efirde konsert bermegi bes edipdi. Şular ýaly absurd antagonizma durmuşymyzda ýapyp bolmajak jaýrylmalara sebäp boldy. Çünki şatlyk we dünýämiziň has gowy ýere öwrülip, bagtly durmuşlaryň ýaşalmaly wagtynda inçe utopiki söweşleriň agyr kölegesiniň astynda galyp, çataklaşmaga başlady.

Ýaponiýa, Fransiýa, soňky gezegem ABŞ tarapyndan basylyp alynmaga synanyşylan Wýetnam alyp baran legendar uruşlarynda 15 milliona golaý adam pidalaryna garamazdan dünýä halklarynyň we «68-ler» nesliniň uly goldawlary bilen ahyrynda ýeňişini gazanypdy. Emma indi bu goldawlaryň öňbaşçylaryndan «Hippiler we «Beatles» ýokdy.

Palestina bolsa halkara problemasyňa öwrülipdi.

Arena çykan «68-ler» palestin meselesine aýratyn gyzyklanma bildiripdi.

Olar Ysraýylyň palestin halkyna garşy ýigrenje beslenen rehimsizligine garşy juda berk durdular. Wýetnama nähili goldaw berilen bolsa, palestin halky üçinem şeýtdiler. «Rote Armee Fraktion»-dan, Ýaponiýanyň Gyzyň Goşunyndan we başga ýurtlardan M-L «68-ler» palestin frontuna haýdadylar.

Türkiýäniň rewolýusioner «68-leri» hem çetde durmady. Okuwlaryny, ýagty geljeklerini taşlap, Palestina gönüden-göni kömek etmäge gitdiler. Ysraýylyň basybalyjy goşunyna garşy okoplarda söweşdiler.

Şol eagt Bora Gözen we onuň ýedi ýoldaşy ysraýyl güýçleri tarapyndan öldürildi. Deniz Gezmiş, Ýusuf Aslan, Hüseyin Inan, Kadir Manga, Mustafa Ýalçyner we beýleki «68-li» rewolýusionerleri-de front meýdanyndady. Soň olar sag-aman gaýdyp geldiler we ilkinji üçüsi ölüm jezasyna höküm edildi. Kadir Manga Nurhakda atylyp öldürildi, Ýalçyner şol ýerdäki gabawda agyr ýaralandy, diri ýesir alyndy we soňundan 13 ýyl türmede ýatdy. Şol jaýryлма bolup geçen şular ýaly wakalar bilen hasam çuňlaşdy we onuň trawmatiki yzlary hasam ýiti boldy.

Wýetnamyň 1974-nji ýyldaky owazaly ýeňişi ýyllaryň geçmegi bilen ýatdan çykdy. «68-ler» hamana hippiler ýaly aktiw göreş arenasynyň daşynda galmaga başladylar, ýaşlary sebäpli. Emma palestini meselesi elmydama dowam edip geldi.

Ganly «Alty günlük» uruş wagtynda Ýsraýylyň premýer-ministri Gold Meýr atly bir zenandy. Has soňra «Beýrut gassaby» adyny alan, «Sabra» we «Şatilla» bosgunlar lagerindäki köpüsi çaga 3500 palestinaly bosgunyň 1982-nji ýylda öldürilmeginden, Said Haddad atly ganojak bilen birlikde jogapkär hasaplanan Ariel Şaron palestinalylaryň durmuşyny dowzaha dönderme däbiniň simwoliki şahslarydy.

Elli ýyldan soň, ýagny häzir Netanýahu adamkärçilige, kowum-kowhada sygmaýan işdä bilen idollarynyň meşrebine mynasyp usullar bilen şol ýörelgäniň talaplaryny harpma-harp ýerine ýetirýär.

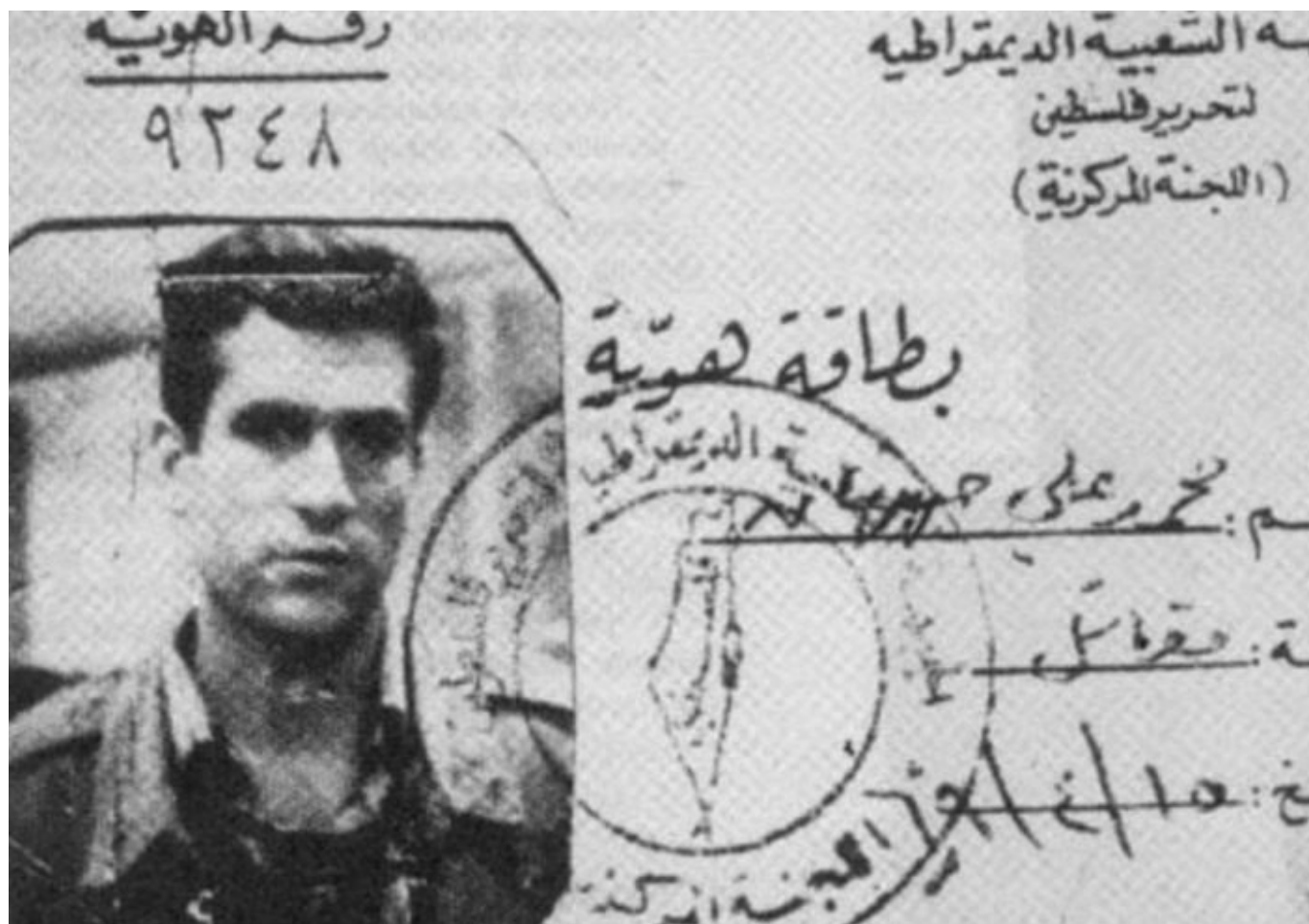
Denizler, Jorj Habaş, Abu Ammar, RAF, «68-liler» indi gös-göni we fiziki taýdan bolmasa-da, başlan göreşiniň içinde gezip ýören adamlaryň dünýäniň birnäçe ýurdunda pasyrdaýan Deniz halyna öwürlip, global hereketliligiň elementlerine öwürilişine şaýatlyk edýäris.

Adamzat jentrifikatoryň däl-de, altmyşynjy ýyllaryň gül çagalarynyň başlap ýarpy goýdurylan söýgi ýazyny we şol global şagalaňy şygry bilen, saz bilen doly ömürleri parahatçylykda we asudalykda täzeden ýaşamaga mynasyp.

Bu ugurda göreşmegiň özü-de şol dabaraly durmuş ýaly gözeldir we adamkärçiliklidir.

Elbetde, real syýasy gaýgylary bilen ejiz galan döwletleriň däl-de, ynsanperwer gözelligiň mobilizlän adamlaryndan düzülen raýat jemgyýetiniň Gazany gabaw astyna alan Netanýahuny gabamaga başlamagy umydymyzy artdyrýar. Üstesine olaryň arasynda köp sanly ysraýylly we başga ýurtlarda ýaşaýan jöhit raýatlary-da meýletin ýagdaýda bu gabawa gatnaşýar.

Indi şol antagonizmanyň ebedilik dep edilip, sebäpkäri bolan jaýrygy ýapmagyň wagty-sagady geldi. Munuňam ilkinji ädimi palestini halkynyň azatlygyny gazanmagy bilen ädiler.

Deniziň gerilla şahsyýetnamasy

Deniz we onuň ýoldaşlary palestini lagerinde

Deniz üstüne çozulan palestini obasynda söweşiň bolýan ýerine
tarap ylgap barýarka

Deniz söweşde
Murat BŹEDUG / lennonbjedug@hotmail.com

«T24» internet gazetisi, 01.11.2023 ý. Publisistika